

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres ref:
20/6087-OKL

Vår ref:
202103218-20

Dato:
26.04.2021

SVAR PÅ HØRING - UTKAST TIL VEILEDER OM TAUSHETSPLIKT, OPPLYSNINGSPLIKT OG OPPLYSNINGSRETT I FORVALTNINGEN

Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI) viser til høringsbrev av 15. februar 2021 fra Justis- og beredskapsdepartementet. Frist for høringssvar var 12. april 2021, men etter avtale med Ole Knut Løstegaard fikk KDI en uformell, revidert frist til starten av mai 2021. Vi beklager at det har tatt noe tid å utferdige høringssvaret fra KDI.

1. Innledning

KDI har forelagt høringsnotatet og utkast til veileder for underliggende enheter. KDI har mottatt tilbakemelding fra samtlige av kriminalomsorgens regioner og Kriminalomsorgens høgskole og utdanningscenter (KRUS). Deres høringsuttalelser følger vedlagt vårt høringssvar.

KDI vil innledningsvis bemerke at vi er positiv til at det utarbeides en veileder til reglene om taushetsplikt, opplysningsplikt og opplysningsrett. Som flere av våre underliggende enheter har påpekt i sine høringsuttalelser kan rettsreglene om taushetsplikt, opplysningsrett og opplysningsplikt i enkelte tilfeller være vanskelig å forstå, og det virker å være et behov for at det gis en samlet oversikt over rettsreglene og en veileder for hvordan rettsreglene skal tolkes. En slik veileder vil også gjøre det enklere for brukerne å navigere i lovverket, samt at det vil bidra til kompetanseheving for alle som yter tjenester i forvaltningen.

2. Konkrete innspill til veilederen

2.1. Innspill til punkt 4.4.1.2 Avdøde personer

Det følger av veilederen punkt 4.4.1.2 at taushetsplikten ikke faller automatisk bort når den opplysningene gjelder, er død. Kriminalomsorgen har hatt flere tilfeller av at etterlatte har bedt om innsyn i dokumentene vedrørende innsatte som har avgått ved døden under straffegjennomføringen. I disse sakene oppstår det flere spørsmål, blant annet om taushetsplikten er til hinder for at slike opplysninger gis, hvem opplysningene kan gis til og hvilke opplysninger

Kriminalomsorgsdirektoratet

Deres ref:

Vår ref:
202103218-14

Dato:
18.04.2021

HØRINGSSVAR FRA REGION VEST - UTKAST TIL VEILEDER OM TAUSHETSPLIKT, OPPLYSNINGSPLIKT OG OPPLYSNINGSRETT I FORVALTNINGEN

Vi viser til brev fra Kriminalomsorgsdirektoratet datert 23. mars 2021, samt høringsbrev fra Justis- og beredskapsdepartementet av 15. februar 2020. Frist for å inngi merknader til høringen er satt til 22. april 2021.

Region vest har sendt ut høringen til alle våre enheter, men ikke mottatt noen innspill. Dette kan skyldes den korte høringsfristen.

Vi vil innledningsvis bemerke at vi syns det er positivt at det utarbeides en tverrfaglig veileder, som grundig gjennomgår gjeldende rett i forvaltningen. Samtidig ser vi at det som gjelder kriminalomsorgen sitt område er relativt overfladisk behandlet, og ønsker at det behandles grundigere. Vi har sett at det er behov for en slik type veileder, og tror den kan komme til nytte i arbeidsdagen.

Region vest vil vise til høringsuttalelsen fra Ila fengsel- og forvaringsanstalt (dok. nr. 9). Vi har flere av de samme innspillene som fremkommer i deres høringsuttalelse, og finner det ikke nødvendig å gjenta disse.

Region vest har ellers følgende innspill:

Vi mener at forskjellen på opplysningsplikt og opplysningsrett bør komme enda tydeligere frem.

Vi foreslår at det i punkt 8.14 om kriminalomsorgen bør inntas en henvisning til psykisk helsevernloven §3-6 ang. offentlig myndighets varsling- og bistandsplikt. Videre mener vi at det også bør tas inn en henvisning til forskrift til straffegjennomføring § 3-16, der det fremgår at tilsatte av eget tiltak skal formidle kontakt med helsetjenesten hvis det er noe som tyder på at den innsatte er syk.

Kriminalomsorgen region vest

Postadresse:
Dokumentsenter
Postboks 694
4302 Sandnes

Besøkadresse:
Solheimsgaten 13B,
Motorhallen 4 etg.
Solheimsviken, Bergen

Telefon: 55 38 72 00
Telefaks: 55 38 72 50
Org.nr: 911830868

Saksbehandler:
Monica Espeland

E-post: postmottak.region-
vest@kriminalomsorg.no

KDI

Deres ref:

Vår ref:
202103218-18

Dato:
22.04.2021

REGION SØRVEST – SVAR PÅ HØRING GJELDENE UTKAST TIL VEILEDER OM TAUSHETSPLIKT, OPPLYSNINGSPLIKT OG OPPLYSNINGSRETT I FORVALTNINGEN

Det vises til brev fra Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI) av 23.03.2021 med vedlegg, gjeldende utkast til en tverrfaglig veileder om taushetsplikt, opplysningsplikt og opplysningsrett i forvaltningen. Utkastet bygger på en utredning fra professor ph.d. Morten Holmboe etter oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet.

Agder friomsorgskontor og Stavanger fengsel har kommet med tilbakemelding på veilederen.

Kriminalomsorgen region sørvest er av den oppfatning at veilederen er grundig utarbeidet, detaljert og dekkende og har således ingen innspill til denne. Samtidig bemerkes det at tidspunktet for lansering av veilederen burde bli sett i forhold til sak gjeldende forslag til endring i forvaltningsloven (prop 166 L) som er til behandling i justiskomiteen, med frist for avgivelse av innstilling 27.05.21.

Med hilsen

Helene Engen
seniorrådgiver

Tore Tøsse Notøy
fung. ass. regiondirektør

Dette brevet er godkjent elektronisk i kriminalomsorgen og har derfor ingen signatur.

Kriminalomsorgsdirektoratet

U.off § 13 offl.jfr fvl §
13 nr 1

Deres ref:

Vår ref:
202103218-17

Dato:
22.04.2021

REGION NORD - SVAR PÅ HØRING - UTKAST TIL VEILEDER OM TAUSHETSPLIKT, OPPLYSNINGSRETT OG OPPLYSNINGSPLIKT

Vi viser til Kriminalomsorgsdirektoratets høringsbrev av 23.03.2021 med vedlagt høring til utkast til en tverrfaglig rettleder om taushetsplikt, opplysningsplikt og opplysningsrett i forvaltningen.

Kriminalomsorgen region nord har sendt ut høringsbrevet til våre enheter. Vi har mottatt svar fra Troms og Finnmark friomsorgskontor. Enhetens svar vedlegges vårt høringsbrev.

Innledning

Kriminalomsorgen region nord vil innledningsvis bemerke at vi er positive til at det utarbeides en rettleder til reglene om taushetsplikt, opplysningsplikt og opplysningsrett. Rettsreglene om taushetsplikt kan i enkelte tilfeller være vanskelig å forstå, og vi mener at det foreligger et behov for at det gis en samlet oversikt over rettsreglene, samt en veileder for hvordan reglene skal tolkes. Dette vil gjøre det enklere for brukerne å navigere i lovverket, samt bidra til kompetanseheving for alle som yter tjenester i forvaltningen.

Kommentarer til høringen

Til punkt 4.4.1.2 (avdøde personer) og punkt 5.5 (ingen berettiget interesse tilsier at opplysningene holdes hemmelig, forvaltningsloven § 13 a nr. 3)

I punkt 4.4.1.2 fremgår det at taushetsplikten ikke automatisk faller bort når den opplysningen gjelder er død. Videre fremgår det av punkt 5.5 at det i «andre tilfeller må foretas en avveining mellom hensyn for og imot at det skal gjelde taushetsplikt».

Kriminalomsorgen region nord ber om at det vurderes om det kan gis en nærmere veiledning i den interesseavveiningen som skal foretas i tilfeller hvor vedkommende som opplysningene gjelder avgår med døden i selvmord. For eksempel kan tilfellet være at pårørende har en sterk interesse i å få innsyn i opplysninger som gjelder den avdøde med det formål å avkrefte at det ikke eksisterte noen kritikkverdige forhold ved den institusjonen som vedkommende oppholdt seg i.

Kriminalomsorgen region nord

Kriminalomsorgsdirektoratet

Deres ref:

Vår ref:
202103218-16

Dato:
21.04.2021

REGION SØR - SVAR PÅ HØRING - UTKAST TIL VEILEDER OM TAUSHETSPLIKT, OPPLYSNINGSPLIKT OG OPPLYSNINGSRETT I FORVALTNINGEN

Det vises til KDIs brev av 23.03.21, med svarfrist 22.04.21.

Region sør har av ressursmessige hensyn ikke funnet å kunne prioritere denne høringen. Vi har derfor kun enkelte kortfattede merknader.

Region sør stiller seg i utgangspunktet positive til en veileder som gir en samlet grunnleggende innføring i forvaltningen om disse temaene, herunder om de overordnede prinsippene og hensyn som må avveies mot hverandre.

Region sør vil imidlertid samtidig bemerke at slik veileder nødvendigvis blir svært omfattende og behandler problemstillingene som særskilt gjelder kriminalomsorgen på kortfattet og overordnet måte. Vi stiller oss derfor noe tvilende til om dette blir et egnet arbeidsverktøy for ansatte i kriminalomsorgen ved håndteringen av enkeltsaker, særlig gjelder dette ansatte uten juridisk bakgrunn som veilederen eksplisitt søker å nå.

Med hilsen

Erling Fæste
assisterende regiondirektør

Jon Haske
seniorrådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk i kriminalomsorgen og har derfor ingen signatur.

Kriminalomsorgsdirektoratet

Deres ref:

Vår ref:
202103218-15

Dato:
22.04.2021

REGION ØST - SVAR PÅ HØRING - UTKAST TIL VEILEDER OM TASUHETSPLIKT OPPLYSNINGSPLIKT OG OPPLYSNINGSRETT I FORVALTNINGEN

Regionkontoret viser til oversendelse fra Kriminalomsorgsdirektoratet av 23. mars 2021, samt vedlagte høringsdokumenter fra Justis- og beredskapsdepartementet.

Regionkontoret oversendte høringsdokumentene til våre enheter i brev av 25. mars 2021. Vi har mottatt uttalelser fra Ila fengsel og forvaringsanstalt, og Kriminalomsorgen innlandet. Enhetenes uttalelser følger vedlagt og regionkontorets høringssvar må leses i sammenheng med uttalelsene fra enhetene.

Regionkontoret har mottatt tilbakemelding fra flere enheter om at svar på høringen ikke har blitt prioritert som følge av håndtering av COVID-19 og kort høringsfrist. Dette til orientering.

Innledende kommentar

Regionkontoret er svært positive til at det utarbeides en slik veileder. Veilederen vil etter vårt syn heve kompetansenivået på et generelt plan i forvaltningen og sikre et smidigere tverrfaglig samarbeid. At veilederen tar sikte på være et verktøy for personer uten juridisk bakgrunn vurderes også som svært positivt.

Pkt. 8.14 – Straffegjennomføring

Regionkontoret har forståelse for at veilederen er ment å treffe bredt og at det derfor ikke er ønskelig å gå for detaljert inn i det materien på enkelte punkter. Likevel ser regionkontoret det som hensiktsmessig at enkelte bestemmelser i straffegjennomføringsloven tilføres/nevnes under veilederens punkt 8.14. Bakgrunnen for dette er at veilederen, med stor sannsynlighet, vil bli flittig brukt av kriminalomsorgens ansatte – også av personer uten juridisk bakgrunn. Da er det viktig at man gjøres oppmerksom på aktuelle spesialbestemmelser som avviker fra, eller skjerper de gjeldende regler etter forvaltningsloven.

Kriminalomsorgen region øst

Postadresse:
Postboks 694

4302 Sandnes

Besøkadresse:
Solheimsgata 21, 2000
Lillestrøm

Telefon: 21 53 73 00
Telefaks:

Org.nr: 982 349 419

Saksbehandler:
Mathias Melseth Bergaust

E-post: postmottak-
8100@kriminalomsorg.no

Kriminalomsorgen region øst - regionkontor

Deres ref:

Vår ref:
202103218-9

Dato:
14.04.2021

ILA FENGSEL OG FORVARINGSANSTALTS HØRINGSSVAR - UTKAST TIL VEILEDER OM TAUSHETSPLIKT, OPPLYSNINGSPLIKT OG OPPLYSNINGSRETT I FORVALTNINGEN

Vi viser til brev fra Kriminalomsorgen region øst av 25. mars 2021, samt høringsbrev fra Justis- og beredskapsdepartementet av 15. februar 2020, vedrørende høring om utkast til veileder om taushetsplikt, opplysningsplikt og opplysningsrett i forvaltningen. Frist for å inngi merknader til høringen er satt til 14. april 2021.

Anstaltens merknader til høringen

Anstalten er positiv til at det utarbeides en tverrfaglig veileder om temaet, som også utdyper gjeldende rett på ulike forvaltningsområder. Anstalten er videre positiv til målsetningen om at veilederen skal være tilgjengelig og brukervennlig for alle ansatte, uavhengig av juridisk bakgrunn.

Punkt 8.14.1

Et særtrekk ved kriminalomsorgen, sammenlignet med andre etater som omtales i utkastets punkt 8, er at sikkerhetsmessige hensyn står sentralt i fengslenes daglige drift, vurderinger og avgjørelser. Dette har betydning for hvilke opplysninger det kan gis innsyn i. Samtidig må kriminalomsorgen ivareta de innsattes innsynsrett og praktisere størst mulig grad av åpenhet om våre beslutninger og beslutningsgrunnlag. Slike avveininger mellom sikkerhetsmessige hensyn og innsattes behov for eller ønske om opplysninger utgjør sentrale og hyppige problemstillinger på vårt forvaltningsområde, og anstalten mener at dette bør fremgå av veilederen.

I forlengelse av dette, bemerker anstalten at utkastet mangler henvisning til straffegjennomføringsloven (strgjfl.) § 7 bokstav c og d, som inneholder spesialregler og gjør unntak fra forvaltningsloven. Strgjfl. § 7 bokstav c gir adgang til å unnta opplysninger fra innsyn som det «av hensyn til en annen person» må anses utilrådelig at parten (innsatte) får kjennskap til. Bestemmelsen går lenger enn forvaltningsloven § 19 bokstav d ved å beskytte enhver «annen person», ikke bare innsattes nærstående. Dette kan eksempelvis være aktuelt når det er behov for å beskytte andre innsatte eller personer som har delt opplysninger mot å bli utsatt for represalier.

Kriminalomsorgen region øst

Postadresse:
Postboks 694
4302 Sandnes

Besøkadresse:
Jøssingveien 33

Telefon: 67 16 10 00
Telefaks: 67 14 98 40
Org.nr: 982 349 214

Saksbehandler:
Vilde Voll
E-post: postmottak-
8210@kriminalomsorg.no

Kriminalomsorgsdirektoratet

Deres ref:

Vår ref:
202103218-8

Dato:
20.04.2021

SVAR PÅ HØRING - UTKAST TIL VEILEDER OM TAUSHETSPLIKT, OPPLYSNINGSPLIKT OG OPPLYSNINGSRETT I FORVALTNINGEN

Vi viser til brev fra KDI datert 23.03.21 der det bes om innspill til høring til utkast til en veileder om taushetsplikt, opplysningsrett og opplysningsplikt i forvaltningen.

Etter vår oppfatning er dette en grundig og oversiktlig veileder som vil være til stor hjelp som oppslagsverk for forvaltningen, herunder kriminalomsorgen. Veilederen er godt egnet til å legge til rette for kompetanseheving på et vanskelig område. Vi har ingen kommentarer til innholdet i de generelle punktene.

Når det gjelder kapittel 8.14.1, som gjelder spesielt for kriminalomsorgen, bør det nevnes noe om Infoflyt-systemet. Etter strgjfl. § 4i er taushetsplikten ikke til hinder for at kriminalomsorgen utleverer opplysninger til politiet og påtalemyndigheten når det er nødvendig for å ivareta formålene i § 4f første ledd bokstavene a til e eller for at politiet skal kunne foreta en risikovurdering i tilknytning til innsatte/domfelte. Opplysninger kan blant annet gis for å forebygge og forhindre rømning, gisseltaking, organisert kriminalitet, terror, voldelig ekstremisme eller annen alvorlig kriminalitet under fengselsopphold og gjennomføring av straff. Videre kan informasjon gis for å ivareta sikkerheten til innsatte, domfelte eller andre personer med spesielt beskyttelsesbehov.

I forbindelse med varslingsplikten etter strgjfl. § 7 bokstav i og § 7 b må det i andre avsnitt om dette på side 58 henvises til § 16 a i tillegg til § 16 (lovendring har skjedd etter at veiledningen ble skrevet).

Det bør også nevnes at fornærmede/etterlatte i tillegg til tidspunktet skal informeres om visse vilkår som settes for permisjon, straffavbrudd og straff i egen bolig med og uten elektronisk kontroll, jf. strgjfl. § 36 tredje ledd og § 16 sjette ledd, jf. § 16 a tredje ledd.

Med hilsen

Kristina Lægreid
direktør

Birgitte L. Storvik
førstelektor

Dette brevet er godkjent elektronisk i kriminalomsorgen og har derfor ingen signatur.

Utkastet viser til bestemmelsen i strgf. § 7 bokstav h om ansattes taushetsplikt knyttet til sikkerhetsmessige forhold i fengslene. I denne forbindelse er det også relevant å vise til at strgf. § 7 bokstav c gir adgang til å unnta opplysninger fra innsyn dersom innsyn vil være utilrådelig på grunn av sikkerhetsmessige hensyn. Dette kan gjelde fengselets bemanning, vakt- og sikkerhetsrutiner, metoder i arbeidet mot narkotikabruk i fengselet, opplysninger som kan brukes til rømningsforsøk eller lovbrudd, og opplysninger som kan utnyttes på andre uønskede måter.

Som eksempel på en sikkerhetsmessig begrunnet innsnevring av innsattes adgang til opplysninger, viser anstalten til rundskriv KDI 11/2020 om bruk av tjenestenummer istedenfor den ansattes navn i enkelte dokumenter.

Anstalten viser også til strgf. § 7 bokstav d, hvor det fremgår at det kan gjøres unntak fra begrunnelsesplikten for vedtak etter forvaltningsloven § 24 dersom begrunnelsen vil røpe opplysninger som er unntatt fra adgangen til innsyn etter bokstav c.

Vedrørende forvaltningssamarbeid og deling av opplysninger i denne forbindelse, bør det etter anstaltens syn presiseres at kriminalomsorgen gjennom strgf. § 4 er pålagt å samarbeide med andre offentlige etater for at innsatte skal få tilgang til de tjenester og tilbud som lovgivningen gir dem krav på. Kriminalomsorgens samarbeid med blant annet NAV, innsattes hjemkommune og opplæringssektoren er svært viktig for innsattes tilbakeføring til samfunnet.

Når det gjelder kriminalomsorgens behandling av personopplysninger, vises det også til strgf. kapittel 1A og 1B. Kapittel 1B omhandler registrering i Infolyt-systemet, og § 4i gir adgang til å utlevere opplysninger til politiet og påtalemyndigheten uten hinder av taushetsplikt.

Om varsling av fornærmede og etterlatte, mener anstalten at det bør inntas en henvisning til retningslinjene til strgf. § 7b, da lovteksten gir lite veiledning om vurderingene knyttet til varsling. Etter anstaltens syn kan formuleringen om at fornærmede/etterlatte skal varsles «dersom det er av betydning for dem å få vite om beslutninger som gjelder den domfelte» med fordel presiseres, slik at den gir uttrykk for formålet med varsling. Varsling er begrunnet i fornærmede/etterlattes behov for å gjøres kjent med at domfelte oppholder seg utenfor fengsel, og at de kan risikere å påtreffe domfelte i et visst tidsrom, slik at de kan innrette seg etter dette. Varselet kan ikke inneholde adressen hvor domfelte skal oppholde seg, men det kan informeres om geografisk plassering, for eksempel by, kommune eller landsdel.

Det kan også presiseres at oppramsingen i loven er uttømmende, som betyr at det ikke kan varsles om at domfelte for eksempel overføres til et annet fengsel eller institusjon. Det er bare fornærmede/etterlatte i dommen innsatte soner som kan varsles av kriminalomsorgen. Eventuell varsling av fornærmede i tidligere dommer, familiemedlemmer eller andre som faller utenfor, må gis av politiet. Det skal dessuten alltid vurderes om varsling vil få betydning for domfeltes sikkerhet, og politiet skal i så fall kontaktes for uttalelse.

Punkt 9.6

Når det gjelder deling av informasjon og samarbeid med utenlandske myndigheter i forbindelse med straffegjennomføring, viser utkastet til en begrenset problemstilling om fullbyrding av samfunnsstraff eller tiltak som er besluttet ved betinget dom. Anstalten bemerker at det ville vært naturlig å vise til det bredere internasjonale samarbeidet om soningsoverføring av utenlandske domfelte til videre straffegjennomføring i hjemlandet, både mellom de nordiske landene og i medhold av overføringskonvensjonen og bilaterale avtaler. Dette internasjonale samarbeidet innebærer betydelig informasjonsutveksling mellom norske myndigheter og fullbyrdingsstatene.

Med hilsen

Tonje Sandal
seniorrådgiver/leder for straffegjennomføringsseksjonen

Vilde Voll
rådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk i kriminalomsorgen og har derfor ingen signatur.

Veilederen har nevnt flere av bestemmelsene i straffegjennomføringsloven § 7. Regionkontoret ser ikke noen grunn til at bokstav c og d skal være utelatt. Etter vårt syn er de minst like relevant som de øvrige nevnte bokstaver i veilederen.

Veilederen er ment å være et tverretatlig verktøy. Regionkontoret ser det derfor også som hensiktsmessig at straffegjennomføringsloven § 4 kort nevnes. Det presiseres der at kriminalomsorgen er pålagt å samarbeide med andre offentlige etater for at innsatte skal få tilgang til de tjenester og tilbud som lovgivningen gir dem krav på. I forlengelsen av dette kan også straffegjennomføringsloven § 7a være aktuell å kommentere.

Ellers registrerer regionkontoret at INFOFLYT (Informasjonsutveksling mellom politiet og kriminalomsorgen i saker med alvorlig kriminalitet og høy risiko) ikke er nevnt i veilederen. Det er til enhver tid flere registrerte i INFOFLYT-systemet og det gjelder særlige regler mht. informasjonsflyt. Det er etter regionkontorets syn derfor hensiktsmessig å kort nevne straffegjennomføringsloven KAP 1B. §§ 4g, 4h og § 4i.

Med hilsen

Brit Kari Kirkeeide
assisterende regiondirektør

Mathias Bergaust
seniorrådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk i kriminalomsorgen og har derfor ingen signatur.

Til punkt 9.6 (straffegjennomføring)

I punkt 9.6 vises det til lov om fulllbyrding av nordiske straffedommer § 10 og at dersom en samfunnsstraff skal gjennomføres i et annet nordisk land, må norske myndigheter kunne formidle dommen og en begjæring til gjennomføringslandet uten hinder av taushetsplikt.

Under dette punktet vises det kun til samfunnsstraffen ved fullbyrding av nordiske dommer og hvordan taushetsplikten ikke er til hinder for at norske myndigheter formidler dommer og begjæringer til myndighetene i andre nordiske land (gjennomføringslandet). Kriminalomsorgen region nord vil bemerke at lov om fullbyrding av nordiske dommer på straff m.v., av 15.11.1963, også gjelder for fullbyrding av «frihetsstraff», «gjennomføring av straff i frihet», «bøtestraff» og «tilsyn m.v. med prøveløslatelse». Vi antar at norske myndigheter, uten hinder av taushetsplikt, kan ta kontakt med riktig myndighet i gjennomføringslandet i alle disse sakstypene, og ikke bare i saker om samfunnsstraff. Det anses etter dette som hensiktsmessig at det blir nærmere spesifisert i veilederen hvorvidt taushetsplikten også må vike ved andre straffereaksjoner enn samfunnsstraff.

For øvrig har vi ingen merknader til utkastet.

Kriminalomsorgen region nord

Marita Sunde Rabben
ass. regiondirektør

Nina Skjelbakken Nordås
førstekonsulent

Dette brevet er godkjent elektronisk i kriminalomsorgen og har derfor ingen signatur.

Region vest anbefaler at det i punkt 8.14 bør tas inn en henvisning til det som gjelder kriminalomsorgen andre steder i veilederen. Dersom veilederen skal kunne fungere som et oppslagsverk, er det nødvendig for raskt å kunne finne frem til det som gjelder kriminalomsorgen.

Med hilsen

Ingunn Seim
fung. ass. regiondirektør

Monica Espeland
seniorrådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk i kriminalomsorgen og har derfor ingen signatur.

Kopi: alle enheter i region vest

som kan gis. Kriminalomsorgen finner disse vurderingene til tider vanskelig. Tematikken er noe nærmere beskrevet under punkt 8.5.3 vedrørende helsepersonell, og det fremgår der at det skal foretas en avveining mellom taushetsplikt og andre hensyn, for eksempel avdødes antatte vilje, opplysningenes art og de pårørendes og samfunnets interesser. Kriminalomsorgen har ikke en ekvivalent til helsepersonelloven § 24 i vårt eget regelverk, og vi må dermed anvende de generelle forvaltningsrettslige rettsreglene. Det er derfor ønskelig fra KDIs side at denne tematikken omtales noe nærmere i veilederen på et mer overordnet plan.

2.2. Innspill til punkt 8.14.1 Kriminalomsorgen

Innledningsvis nevnes det at flere av våre underliggende enheter har kommet med innspill om at delen som omhandler kriminalomsorgen er svært kort og overfladisk. Tilbakemeldingene har vært at veilederen med stor sannsynlighet vil bli brukt flittig av kriminalomsorgens ansatte, også av personer uten juridisk bakgrunn, og at det derfor er viktig at man gjøres oppmerksom på aktuelle spesialbestemmelser som avviker fra eller skjerper gjeldende regler etter forvaltningsloven.

Som Ila fengsel og forvaringsanstalt har påpekt i sin høringsuttalelse er det et særtrekk ved kriminalomsorgen, sammenlignet med andre etater som omtales i utkastets punkt 8, at sikkerhetsmessige hensyn står sentralt i fengslenes daglige drift, vurderinger og avgjørelser. Dette har betydning for hvilke opplysninger det kan gis innsyn i. Samtidig må kriminalomsorgen ivareta de innsattes innsynsrett og praktisere størst mulig grad av åpenhet om våre beslutninger og beslutningsgrunnlag. Slike avveininger mellom sikkerhetsmessige hensyn og innsattes behov for eller ønske om opplysninger utgjør sentrale og hyppige problemstillinger på vårt forvaltningsområde, og KDI vurderer at dette bør fremgå av veilederen.

Videre er straffegjennomføringsloven (strgjfl.) § 7 bokstav a, b, i og h nevnt i veilederen. Vi vurderer at også bokstav c (begrensninger i innsynsrett av hensyn til annen person/sikkerhetsmessige hensyn) og bokstav d (unntak fra begrunnelsesplikten dersom det røper opplysninger som nevnt i bokstav c) bør nevnes i veilederen da dette er spesialregler som gjør unntak fra forvaltningsloven. Strgjfl. § 7 bokstav c gir adgang til å unnta opplysninger fra innsyn som det «av hensyn til en annen person» må anses utilrådelig at parten (innsatte) får kjennskap til. Bestemmelsen går lenger enn forvaltningsloven § 19 bokstav d ved å beskytte enhver «annen person», ikke bare innsattes nærstående. Ila fengsel og forvaringsanstalt skriver i sin høringsuttalelse at dette kan eksempelvis være aktuelt når det er behov for å beskytte andre innsatte eller personer som har delt opplysninger mot å bli utsatt for represalier. Bestemmelsen gir også adgang til å unnta opplysninger fra innsyn dersom innsyn vil være utilrådelig på grunn av sikkerhetsmessige hensyn. Dette kan gjelde fengselets bemanning, vakt- og sikkerhetsrutiner, metoder i arbeidet mot narkotikabruk i fengselet, opplysninger som kan brukes til rømningsforsøk eller lovbrudd, og opplysninger som kan utnyttes på andre uønskede måter.

Når det gjelder kriminalomsorgens varslingsplikt overfor fornærmede/etterlatte, vurderer KDI i likhet med KRUS at det på side 58 i veilederen bør henvises til strgjfl. § 16 a i tillegg til § 16. Det har skjedd en lovendring vedrørende straffegjennomføring med elektronisk kontroll etter at veilederen ble skrevet (ikr. 1. juli 2020). Det bør også nevnes at fornærmede/etterlatte i tillegg til tidspunktet skal informeres om visse vilkår som settes for permisjon, straffavbrudd og straff i egen bolig med og uten elektronisk kontroll, jf. strgjfl. § 36 tredje ledd og § 16 sjette ledd, jf. § 16 a tredje ledd.

Når det gjelder det offentlige varslings- og bistandsplikt, vurderer vi at det bør inntas en henvisning til psykisk helsevernloven § 3-6 som regulerer dette. Videre mener vi at det også bør

inntas en henvisning til forskrift til straffegjennomføring § 3-16, hvor det fremgår at tilsatte av eget tiltak skal formidle kontakt med helsetjenesten hvis det er noe som tyder på at den innsatte er syk.

I forlengelsen av dette kan det også være hensiktsmessig å vise til strgjfl. § 4, som regulerer forvaltningssamarbeid. Det fremgår av denne bestemmelsen at kriminalomsorgen gjennom samarbeid med andre offentlige etater skal legge til rette for at domfelte og innsatte i varetekt får de tjenester som lovgivningen har krav på. Dette kan naturligvis innebære deling av sensitiv informasjon mellom offentlige etater.

Videre bør det i punkt 8.14 nevnes noe om Infoflyt-systemet. Etter strgjfl. § 4i er taushetsplikten ikke til hinder for at kriminalomsorgen utleverer opplysninger til politiet og påtalemyndigheten når det er nødvendig for å ivareta formålene i § 4f første ledd bokstavene a til e eller for at politiet skal kunne foreta en risikovurdering i tilknytning til innsatte/domfelte. Opplysninger kan blant annet gis for å forebygge og forhindre rømning, gisseltaking, organisert kriminalitet, terror, voldelig ekstremisme eller annen alvorlig kriminalitet under fengselsopphold og gjennomføring av straff. Videre kan informasjon gis for å ivareta sikkerheten til innsatte, domfelte eller andre personer med spesielt beskyttelsesbehov.

Til slutt foreslår vi at det av pedagogiske og praktiske årsaker bør tas inn henvisninger i punkt 8.14 til det som også gjelder kriminalomsorgen andre steder i veilederen. Dersom veilederen skal kunne fungere som et oppslagsverk, er det nødvendig for raskt å kunne finne frem til det som gjelder for kriminalomsorgen.

2.3. Innspill til punkt 9.6 *Straffegjennomføring*

I punkt 9.6 vises det til lov om fullbyrding av nordiske straffedommer § 10 og at dersom en samfunnsstraff skal gjennomføres i et annet nordisk land, må norske myndigheter kunne formidle dommen og en begjæring til gjennomføringslandet uten hinder av taushetsplikt.

KDI viser til at lov om fullbyrding av nordiske straffedommer, i tillegg til samfunnsstraff, også gjelder fullbyrding av bøtestraff, frihetsstraff, gjennomføring av straff i frihet og tilsyn m.v. med prøveløslatelse. Vi antar dermed at norske myndigheter, uten hinder av taushetsplikten, kan ta kontakt med gjennomføringslandet i alle disse sakstypene. KDI vurderer at det derfor bør henvises til alle straffeformene som loven omhandler, og ikke bare samfunnsstraff.

I tillegg til de nordiske overføringssakene, mener KDI det i punkt 9.6 er naturlig å også vise til det internasjonale samarbeidet om soningsoverføring av utenlandske domfelte til videre straffegjennomføring i hjemlandet i medhold av overføringskonvensjonen, tilleggsprotokollen eller bilaterale avtaler. Dette internasjonale samarbeidet innebærer betydelig informasjonsutveksling mellom norske og utenlandske myndigheter.

3. Avsluttende bemerkninger

Utover nevnte innspill har ikke KDI ytterligere kommentarer til veilederen. KDI opplever at veilederen er grundig, detaljert og dekkende hva gjelder tolkning og forståelse av rettsreglene

om taushetsplikt, opplysningsplikt og opplysningsrett. Vi vurderer at veilederen vil være et godt hjelpemiddel og supplement til forvaltningens arbeid med disse problemstillingene.

Med hilsen

Tom A. Enger
seksjonssjef

Camilla Kvamsdal
rådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk i kriminalomsorgen og har derfor ingen signatur.

Vedlegg:

- Høringsuttalelse fra Kriminalomsorgen region vest
- Høringsuttalelse fra Kriminalomsorgen region sørvest
- Høringsuttalelse fra Kriminalomsorgen region nord
- Høringsuttalelse fra Kriminalomsorgen region sør
- Høringsuttalelse fra Kriminalomsorgen region øst
- Høringsuttalelse fra Ila fengsel og forvaringsanstalt
- Høringsuttalelse fra Kriminalomsorgens høgskole og utdanningssenter (KRUS)